

PRESSEMELDING

Nedgangen i nysalget av anleggsmaskiner fortsetter inn i tredje kvartalet, og selv om vi ser en liten nedbremsing i fallet ender vi i 3. kvartal isolert med en tilbakegang på 19,8%. Hittil i 2024 er nedgangen målt mot 2023 på 20,1%. Andelen nullutslippsmaskiner fortsetter nedover fra 4% etter 1. halvår til 3,68% etter 3. kvartal.

Etter 3. kvartal er det klart at det sviktende nysalget av anleggsmaskiner fortsetter. Isolert for dette kvartalet har salget falt fra 982 maskiner i 2023 til 788 maskiner i år. Dette gir en tilbakegang på 19,8%, noe som er en svak bedring fra de to første kvartalene i 2024. Tilbakegangen er akkumulert etter 3. kvartal på 20,1% mot 22% etter 1. halvår. Etter 3. kvartal er det totalt solgt 2.719 nye maskiner, mot 3.404 i samme periode i 2023. Vi ser fortsatt at vi har det verste 3. kvartalet på ti år, noe som følger mønsteret fra 2. kvartal

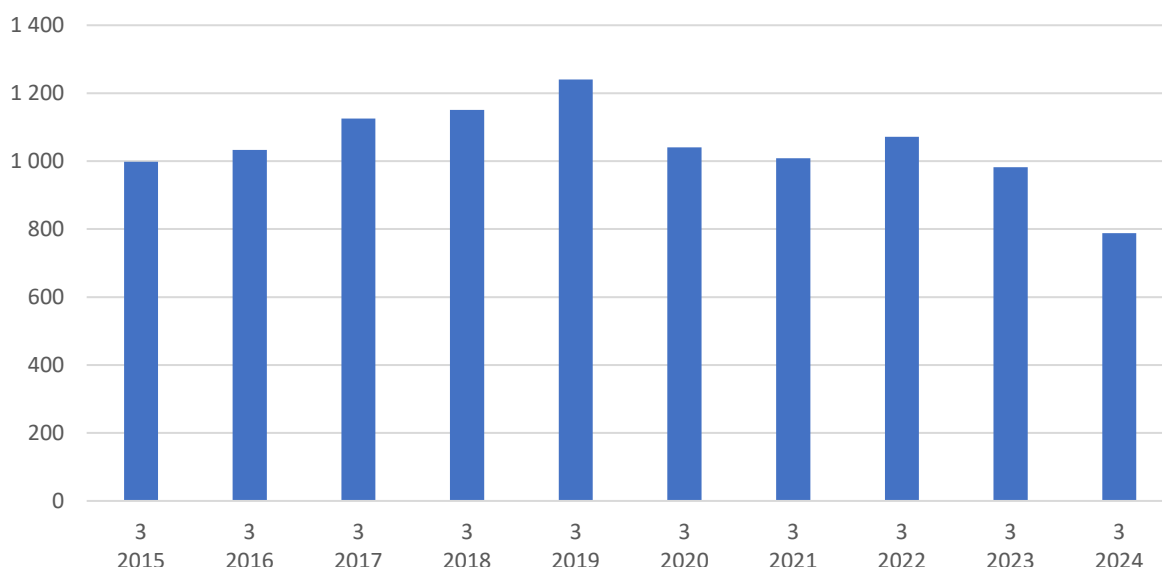

Fig. 1 – Viser utviklingen for 3 kvartal de siste 10 årene for nysalg av alle typer anleggsmaskiner

Det er en tilbakegang i alle de store underkategoriene, med unntak av hjullastere hvor vi ser en vekst på 9% i tredje kvartal. Av de større undergruppene er det gravemaskiner på hjul (-43%) og gravemaskin på belter (-28%) som har størst tilbakegang i kvartalet. Minigravere på belter har en tilbakegang på 18%. For de tre største kategoriene er det solgt 261 gravemaskiner på belter, 204 hjullastere og 138 minigravere. Tallene inneholder både maskiner med forbrenningsmotor og nullutslippsmaskiner.

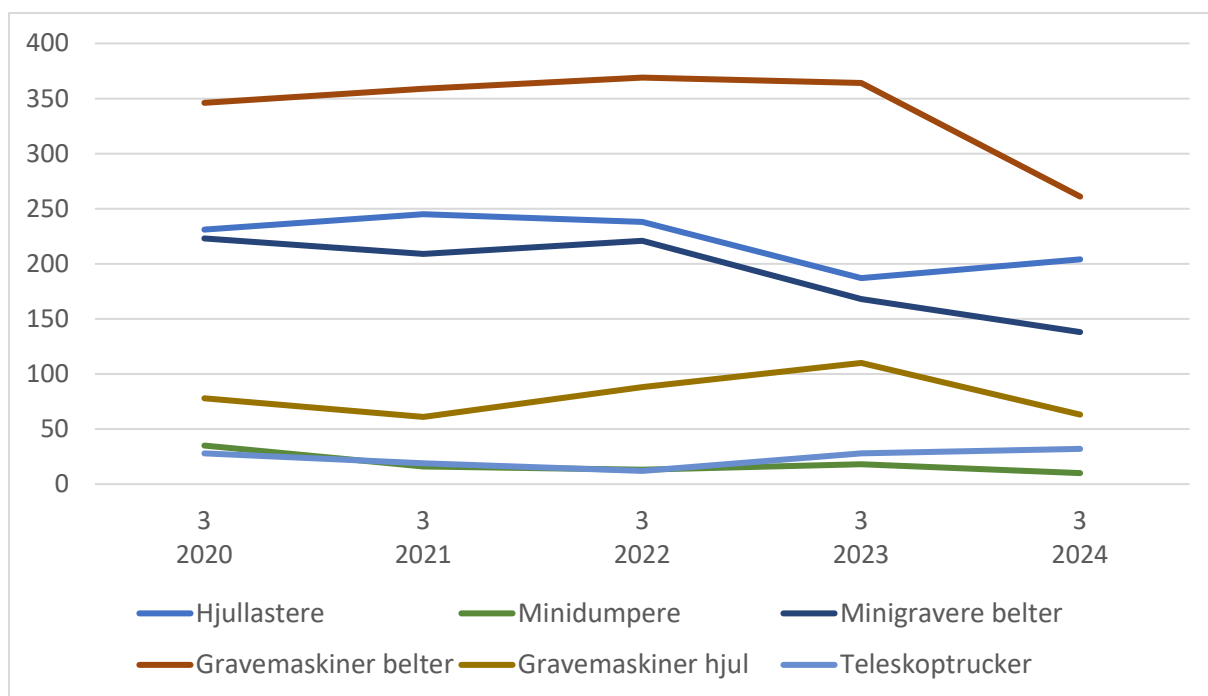

Fig. 2 – Viser utviklingen for 3. kvartal i 2020 – 2024 for de største undergruppene av anleggsmaskinstatistikken.

Det ble i 3. kvartal totalt solgt 261 gravemaskiner på belter, som er en nedgang fra samme periode i 2023 på 28%. Etter 3. kvartal er nedgangen på 22%. Med unntak av maskiner mellom 8 og 11 tonn og mellom 33 og 40 tonn, er det nedgang i alle vektclasser. Dette er en endring i forhold til andre kvartal hvor veksten var på de under 8 tonn og mellom 21 og 24 tonn. For tredje kvartal ser nysalget av gravemaskiner på belter per vektclasser slik ut:

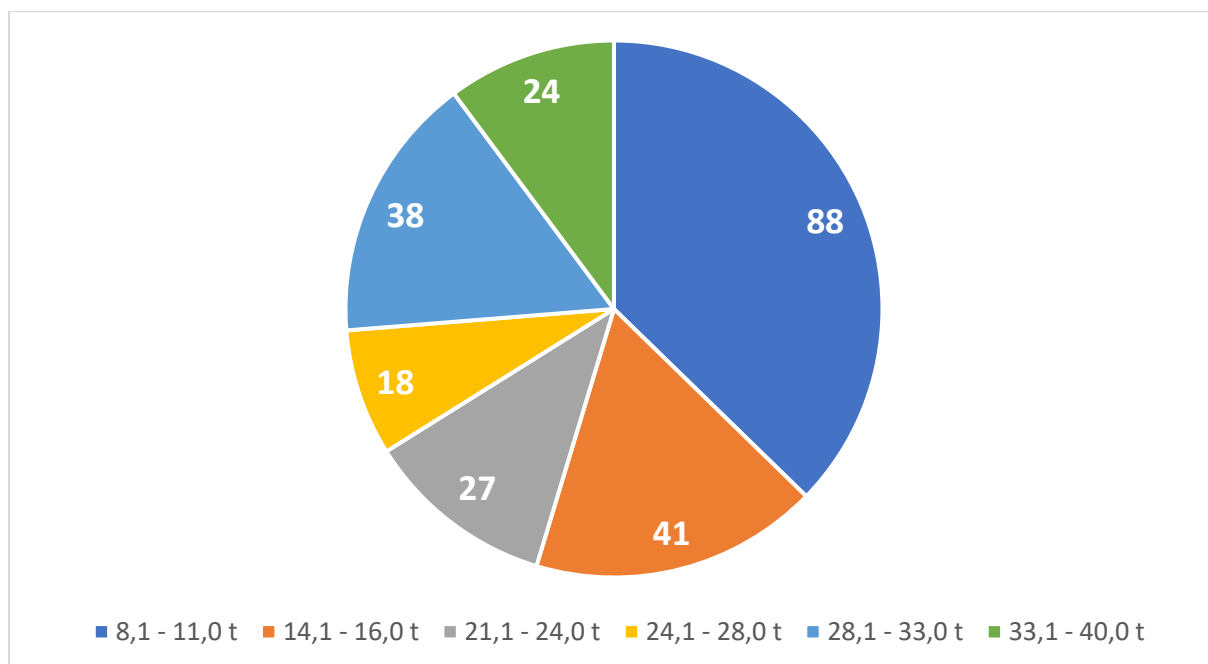

Fig. 3 – Viser fordelingen for salg av gravemaskiner på belter fordelt på vektclasser for 3. kvartal 2024. Klasser med færre enn 10 solgte maskiner er ikke tatt med*

Etter 3. kvartal er det kun gravemaskiner (på belter) mellom 21 og 24 tonn som viser en vekst sammenlignet med samme periode i fjor.

Gravemaskiner på hjul har i en periode hatt vekst, men vi så at dette snudde i 2. kvartal. Også i tredje kvartal får kategorien en tilbakegang på hele 43%, og så langt i 2024 er nedgangen på 31% sammenlignet med fjoråret.

Det er i 3. kvartal solgt 19 nullutslipps gravemaskiner, som er en pen vekst fra 2023 hvor vi endte med 12 maskiner. Etter tredje kvartal er det nå solgt 53 nullutslipps gravemaskiner (over 8 tonn) som gir en vekst på 23% sammenlignet med samme periode i 2023. Etter 1. halvår hadde vi en andel av nullutslipps gravemaskiner på 4%, noe som er økt til 4,93% etter 3. kvartal. Men, vi ligger fortsatt langt bak 2023 nullutslippsandelen på gravemaskiner endte på 6,57%:

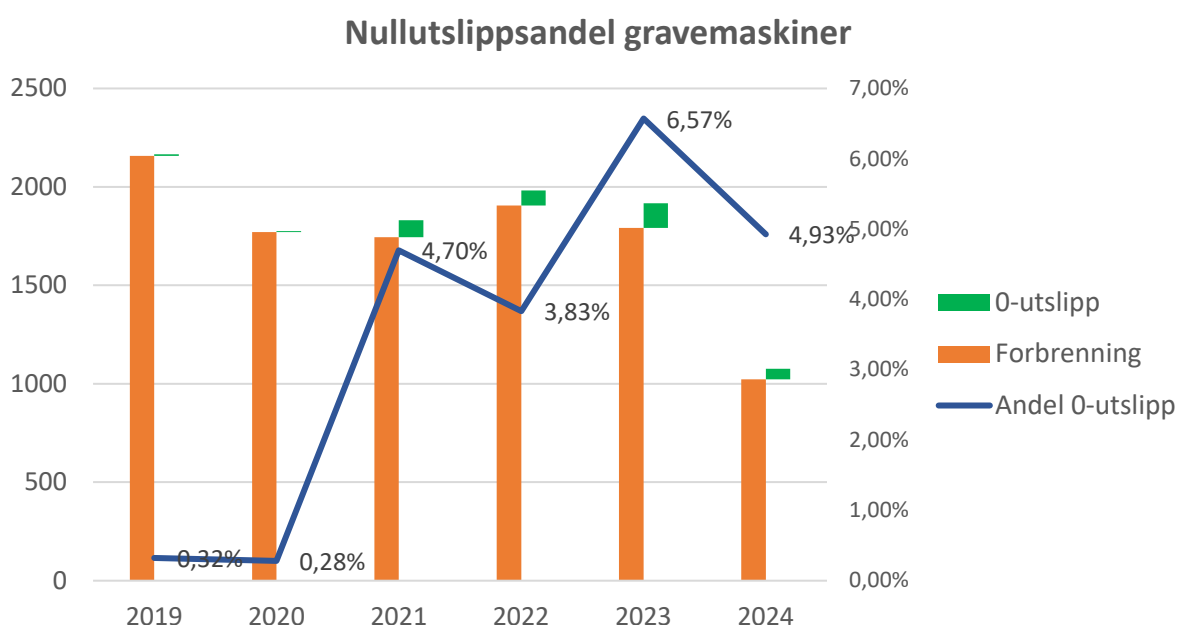

Fig. 6 viser andelen nullutslippsmaskiner av det totale nysalget av gravemaskiner over 8. tonn. Tallene gjelder både beltegående og hjulgående maskiner

Hjullasterne er eneste underkategori med vekst i 3. kvartal, og de endte med 204 solgte maskiner mot 187 i samme kvartal i 2023. Veksten gjelder de mindre maskinene under 120hk. For de større maskinene er det fortsatt nedgang sammenlignet med samme kvartal i 2023. Etter 3. kvartal viser nysalget hittil i år en tilbakegang på 1% fra 704 hjullastere i 2023 til 695 i år. Det er vekst i klassene 60-80hk (+5%), 100-120hk (+64%), 200-250hk (+45%) og 250 – 350hk (+6%), de resterende effektklassene har en nedgang så langt i år. Effektklassen 0-60hk som er den tredje største undergruppen har en tilbakegang på 18% hittil i år.

Det er ikke omsatt nullutslippsmaskiner i kategorien hjullastere under 60hk i 3. kvartal fra våre medlemmer. Etter 3. kvartal er nullutslippsandelen for hjullastere i denne effektklassen 31%, som er en nedgang fra 45% etter 1. halvår.

Nysalget av minigravere på belter har hatt en mindre nedgang enn i 2. kvartal, og ender på 138 solgte maskiner i 3 kvartal 2024 mot 168 i samme kvartal 2023. Dette utgjør en tilbakegang på 18% mot 22% i forrige kvartal. Etter 3. kvartal er tilbakegangen i nysalg av minigravere på belter 30%, som er en forbedring fra 1. halvår hvor tilbakegangen var på 34%. Det er i kvartalet vekst på vektclassene 3,1 – 5 tonn, mens det er tilbakegang i de andre vektclassene.

Tilbakegangen i salget av nullutslipps minigravere var i første halvår på 33%, noe som er forverret til 42% tilbakegang etter 3. kvartal. For kvartalet isolert falt nysalget av nullutslipps minigravere med 63%. Andelen nullutslippsmaskiner i kategorien minigravere etter 3. kvartal er på 3,2% mot 3,8% i 2023, og det antas at dette skyldes at det ikke lenger finnes tilskuddsordninger hos ENOVA for denne type maskiner.

Oppsummert er salget av nullutslippsmaskiner per kategori og kvartal slik:

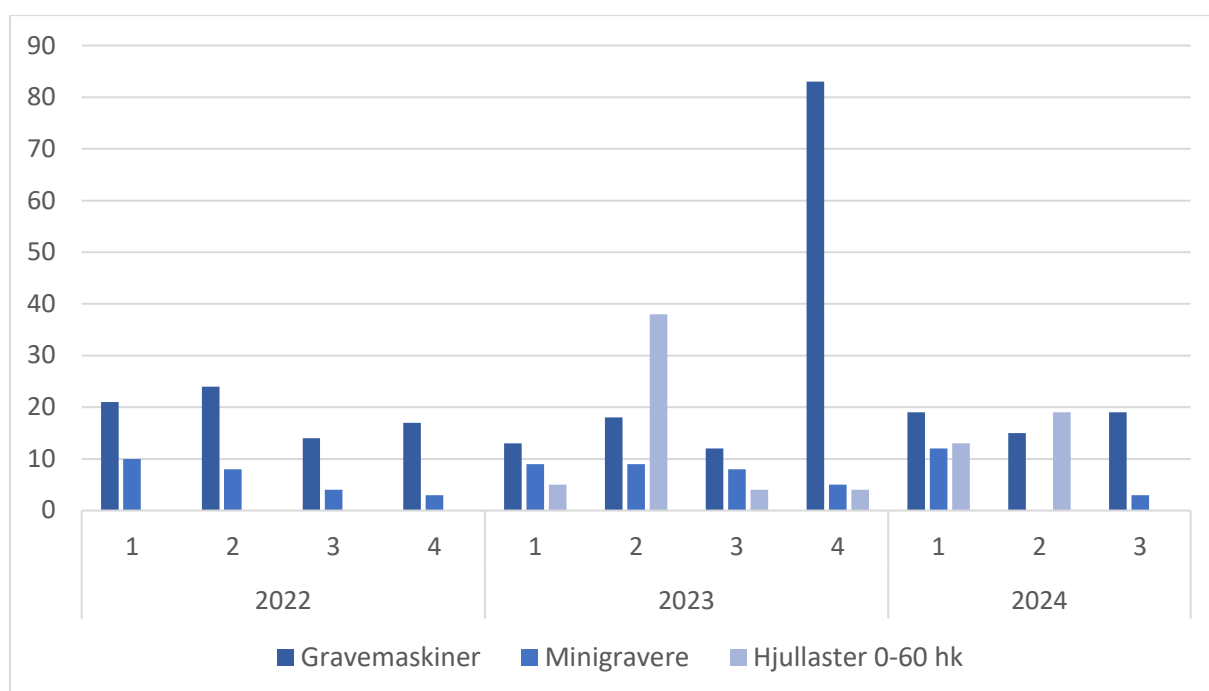

Fig. 4 – Viser antall nullutslippsmaskiner per kvartal siden 2022

MGF har registrert en økende interesse for tall knyttet til nullutslippsmaskiner og andel av nysalget. Vi har derfor utarbeidet en egen oversikt som viser utviklingen av nullutslippsandel av nysalget for alle maskintyper fra 2019. Andelen var så vidt over 4% i 2023, men vi ser at den i løpet av 2024 har gått ned til 3,68%

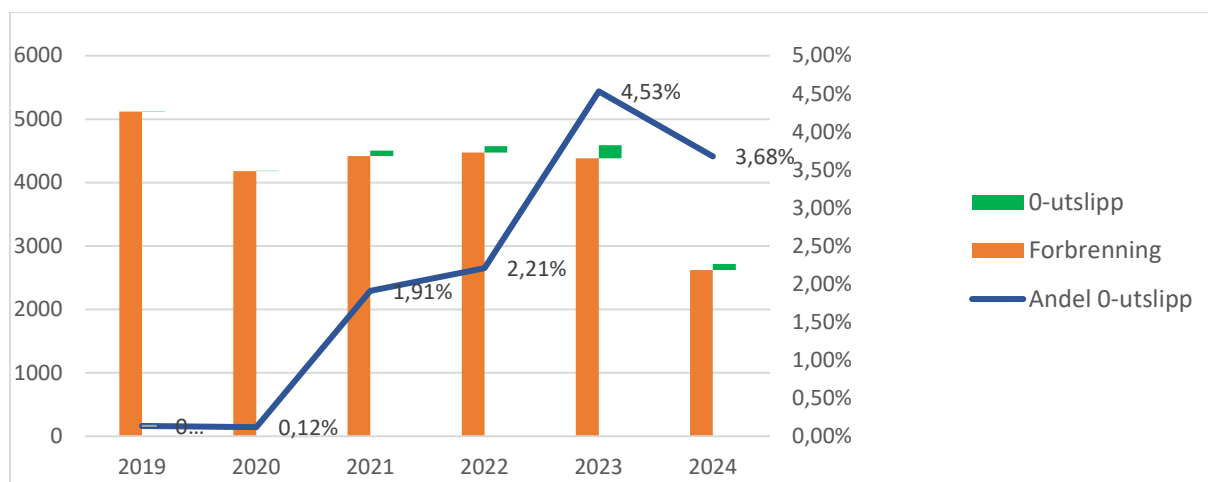

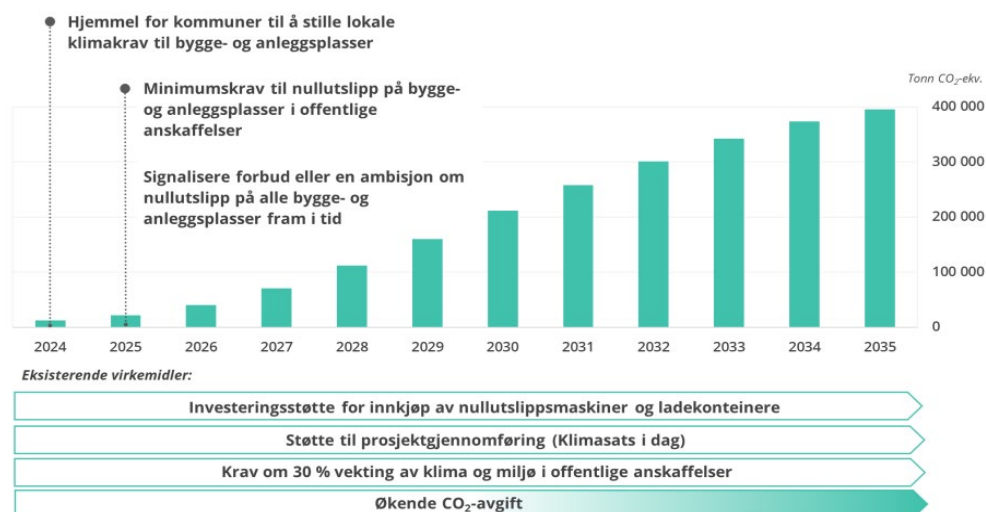
Fig. 5 – viser nullutslippsandel av nysalget for alle maskintyper

Målet for regjeringen er en økende andel nullutslippsmaskiner i bygge- og anleggsbransjen, og man har i Grønn Bok besluttet å utrede forbud mot salg av fossile maskiner. Det er likevel lite i statsbudsjettet og regjeringens styringssignal til underliggende etater og statlige foretak som viser en handlingsvilje. Det er avgjørende at staten bruker de tre pilarene med incentiver, offentlig innkjøpsmakt og reguleringer i balanse dersom det er ønskelig med en reduksjon i direkte utslipp fra bransjen.

I tiltakskort T26 – alle nye maskiner til bygge- og anleggsplasser er nullutslipp i 2030, anslår Klimadirektoratet at andelen nullutslippsmaskiner av nysalg i 2025 kan være 20% forutsatt at tiltakene gjennomføres. Tiltakene er beskrevet slik i tiltakskortet:

Utslipsreduksjonspotensial og mulige virkemidler

Nye virkemidler:

Kilde: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/klimatiltak/klimatiltak-i-norge/> M2760 – vedlegg 3 tiltaksark

Det var allerede ved inngangen til 2024 meldt om forventet stagnasjon eller nedgang i nysalget av maskiner i 2024, men nedgangen har vært noe sterkere enn forventet. Mye knyttes til usikkerhet i markedet. Det er en fortsatt lav aktivitet i byggemarkedet, rentene har forblitt på høyt nivå og det antas at usikkerhet rundt innfasingskrav for nullutslipp påvirker markedet til å avvente investeringer i nytt utstyr. MGF forventer nå en nedgang også i 4. kvartal og dermed totalt sett for 2024.

For de fleste av våre medlemmer er det en forståelse av at bunnen er nådd i 2024, og at 2025 blir et år med stagnasjon og muligens litt vekst mot slutten av året. En økt satsning på infrastruktur i Forsvaret, vil gi økt aktivitet. Men, det er knyttet noe usikkerhet i hvor snart vi ser oppstart på de ulike prosjektene. For å få en vekst i boligbyggingen igjen, må vi nok se en bedring i nasjonal og global økonomi, og det er ikke så langt MGF oppfatter det sterke signaler i statsbudsjettet for 2025 på dette.

For ytterligere spørsmål til statistikkene kan dere kontakte direktør i MGF, Tone Lindberg Grøstad på epost tone@mgf.no eller mobil 971 87 303.